

ET FRAMTIDSRETTET VEDTAK

22. august vedtok fylkesutvalget å leie det nedlagte forsvarsanlegget på Åmøy til fellesmagasin for museene i Rogaland. Dermed synes et av de største problemene i vår sektor her i fylket endelig å finne sin løsning.

Åmøydepotet utgjør 4300 kvm fordelt på 13 fjellhaller, alt klimaregulert og som skapt for magasininformål. Her vil museene kunne lagre den delen av gjenstandsmassen som ikke er utstilt, samtidig som det er plass til å bygge samlingene videre ut.

Museene skiller seg i første rekke fra andre beslektede kulturinstitusjoner ved at man forvalter et natur- og kulturhistorisk gjenstandsmateriale. Gjenstandene er dermed det viktigste grunnlaget for museenes eksistens, og det er med utgangspunkt i disse samlingene at museene driver sin forskning og formidling. Det er derfor avgjørende at

gjenstandene oppbevares på en sikker og god måte, og at museene har plass til å utvide sine samlinger.

Magasinsituasjonen ved Stavanger Museum har i flere år vært svært vanskelig. Med overfylte magasin har museet måtte takke nei til tilbud om gaver og hatt begrenset anledning til å drive egen innsamling. Museet har dermed stått i fare for å stagnere. Blir vårt museum nå tildelt de arealene i Åmøydepotet som vi har bedt om, vil denne negative utviklingen bli snudd. Museet vil da kunne drive en bevisst innsamlingspolitikk og dermed legge grunnlag for framtidig forskning og formidling av en rekke sentrale tema i vår natur- og kulturhistorie.

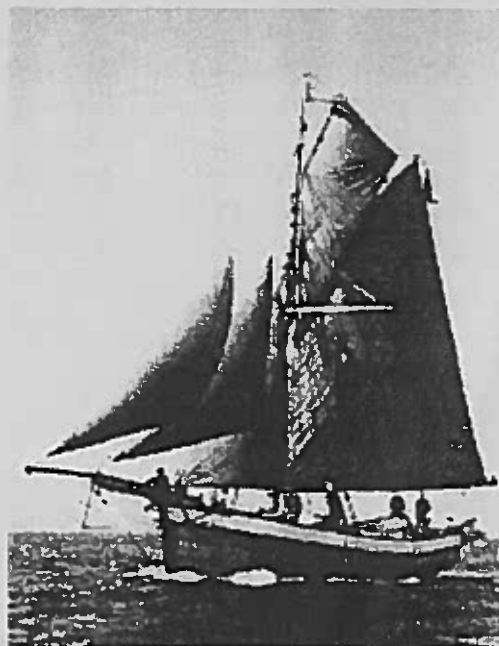
Fylkesutvalgets vedtak kan trolig vise seg å bli et av de viktigste museumspolitiske vedtak som er fattet i vårt fylke på flere år.

Ove Magnus Bore

"ANNA AF SAND" INVITERT PÅ GJENVISITT TIL RIGA

Sjøfartsmuseet har fått en høytidelig invitasjon fra bystyret i Riga. De ønsker at "Anna" skal være med å kaste glans over byens 800 års jubileum neste år. Minnet om sildeseilasen vår lever tydeligvis fortsatt, ti år etter. Vi vil selvfølgelig svært gjerne formidle de historiske kontaktene mellom vårt distrikt og Riga en gang til, hvis vi bare greier å finansiere seilasen. Rogaland Fylkeskommune har et aktivt samarbeid med Liepaja i Latvia. Kommunene i Dalane samarbeider med Klaipeda i Litauen. Kanskje de vil være med oss?

Harald Hamre

INNSATS FOR DEN MARITIME KULTURARVEN I ØSTERSJØ-OMRÅDET

Kulturministrene i Østersjølandene, inkludert Norge (!), ønsker å styrke kulturvernet i Østersjøregionen. Som ett av tiltakene er det nedsatt en gruppe som skal arbeide spesielt med kystkultur og maritim kulturarv. Norge har påtatt seg å lede denne gruppen. Kulturdepartementet har oppnevnt Randi Skotheim (nå på permisjon i Norsk museumsutvikling) og undertegnede som sine representanter. Arbeidsgruppen avholdt nylig sitt første møte i Oslo. Forhåpentligvis vil vi etter hvert kunne foreslå en rekke konkrete prosjekter og tiltak som kan synliggjøre og skape bevissthet om viktige kulturelle verdier. Men slikt samarbeid støter på en rekke problemer, ikke minst for de små baltiske landene. Ingen av dem var representert på møtet i Oslo. Årsakene er trolig språkproblemer, håpløst byråkrati og framfor alt: Mangel på penger. Derfor må de neste møtene legges til Baltikum.

Harald Hamre

STOR UTSTILLING OM NORSK SJØFARTSHISTORIE I HAMBURG

Stavanger Sjøfartsmuseum er et av flere norske museer som i høst bidrar til en bredt anlagt utstilling om norsk sjøfartshistorie i Tyskland. Utstillingen *art maritim 2000 - Schifffahrt und Kunst aus Norwegen* vil være et sentralt innslag under den årlige båtmessen *hanseboot 2000 - 41st International Boat Show Hamburg* i oktober. Messen besøkes vanligvis av flere hundre tusen mennesker. Hvert år settes det fokus på et enkelt lands sjøfartshistorie, og i år er det Norges maritime tradisjoner gjennom tusen år som vil bli presentert for det tyske publikum.

Utstillingen utformes i samarbeid mellom de norske museene og Wissenschaftliches Institut für Schifffahrts- und Marinegeschichte i Hamburg. Stavanger Sjøfartsmuseum bidrar med flere skipsmodeller, halvmodeller og marinemalerier, blant annet Carl. E. Baagøes maleri fra Stavanger-regattaen i 1868. Sjøfartsmuseene i Oslo og Bergen, Norsk Oljemuseum, Nasjonalgalleriet og Marinemuseet i Horten er også med i samarbeidet om å gi en best mulig presentasjon av den norske maritime kulturen fra vikingtiden og fram til i dag.

Anne Tove Austbø

PROSJEKT "L97 OG MUSEENE" FØLGES OPP

Formidlingsprosjektet "L97 og museene" som ble gjennomført i Rogaland i 1998/99 følges nå opp på flere fronter. Prosjektet som har vært omtalt i tidligere nummer av Museums Tidende, hadde som formål å prøve ut nye former for samarbeid mellom museer og skolene. Elever i grunnskolen ble involvert i museenes arbeid med dokumentasjon, innsamling og bevaring.

I sommer var prosjektleder Anne Tove Austbø engasjert for å bearbeide erfaringer fra prosjektet til Forskningsdagene sitt formål. Forskningsdagene er en landsomfattende formidlingsfestival som arrangeres siste uken i september hvert år. Hensikten er å vekke nysgjerrighet og interesse for forskning blant folk. Oppdraget gikk ut på å utarbeide to veiledninger for skoler og museer som viser hvordan de kan samarbeide om arrangement under Forskningsdagene.

7. - 8. september deltar også nærmere 50 museumsansatte fra hele landet i et seminar om "L97 og museene". Deltakerne skal besøke flere av museene som var med i prosjektet, for å lære av erfaringene fra flere utradisjonelle formidlingsprogram rettet mot grunnskolen.

Anne Tove Austbø

HANSEATENES HAVN LOKALISERT PÅ AVALDSNES

Sommeren 2000 gjennomførte Stavanger Sjøfartsmuseum i samarbeid med Arkeologisk museum i Stavanger, marinarkeologiske registreringer i de gamle havneområdene ved Avaldsnes. Undersøkelsene ga et overraskende innblikk i et særegent havneanlegg fra middelalderen, som stort sett har ligget urørt av mennesker siden det ble forlatt for ca. 500 år siden.

Havneanlegget består bl.a. av fortøyingsanordninger, rester etter brygger, båtopptrekk og lasteplasser. I det samme området er sjøbunnen dekket av etterlatenskaper etter havnens brukere: kokepoter, kanner, krus, dyrebein og treflis. Det er også funnet kammer av bein eller horn, skolær, tauverk og noe så sjeldent som et pilgrimshorn av leirgods !

En analyse av keramikkmateriale fra sjøbunnen, utført av Volker Demuth ved Bryggens Museum, ga noen uventete resultater. Gjenstandene kan i grove trekk dateres fra 11-1200- tallet til midten av 1500-tallet, hvorav en stor andel til 1400-tallet. De ser også ut til å ha sitt opphav i Nordtyskland og Nederland. I tillegg til keramikken er det funnet ballast som også kan stamme fra de samme områdene.

Kilder fra 1400- og 1500- tallet omtaler et sted i Karmsundet som heter Notow. I 1425 testamenterer en bergensfarer i Lübeck en tønne tjære til byggeformål i Notow; en opplysning som ikke bare forteller om hanseatenes nærvær, men også at det skal ha vært hanseatisk byggevirksomhet her. Noe senere, i 1470 - 71 skal hanseatiske bergensfarere ha hatt skipene sine i vinteropplag i Notow. Hvor det gåtefulle Notow lå har lenge vært diskutert, og flere steder har vært foreslått.

Skriftlige kilder, gamle kart og nå de arkeologiske funnene, gjør det svært sannsynlig at hanseatenes Notow lå på Avaldsnes, og at det til tider var stor og omfattende virksomhet her.

Nå håper vi at videre undersøkelser kan avsløre hva denne virksomheten besto i. Vi har også håp om å finne enda eldre spor som sannsynligvis kan føre oss tilbake til tidene før hanseatene kom.

Endre Elvestad

Utsyn over det eldste havneområdet (Foto: Marit Synnøve Veia)

STAVANGER MUSEUMS HØSTPROGRAM 2000

SEPTEMBER

Søndag 10. Norsk Hermetikkmuseum kl. 13.00.

"Ancient Egypt: Temples, Tombs and Tutankhamun".

Foredrag på engelsk ved avdelingsleder Piers Crocker.

Sted: Øvre Strandgate 88A

Søndag 17. "Fra pytten til havet" kl. 13.00

Gunnar Roaldkvam leser og forteller i utstillingen "Barnets århundre?".

Sted: Muségata 16

OKTOBER

Søndag 1. Skolemesterskapet i mablis, 1. runde, starter kl. 12.00

Røyking av brisling og bytting av iddisar.

Sted: Norsk Hermetikkmuseum, Øvre Strandgate 88A

Søndag 8. Skolemesterskapet i mablis, 2. runde starter kl. 12.00

Sted: Norsk Hermetikkmuseum, Øvre Strandgate 88A

Søndag 15. Stavanger Museum kl. 11.00 – 16.00

Familiedag med mange aktiviteter. Utstillingen: "Barnets århundre?"

Sted: Muségata 16

Søndag 22. "En fjær i hatten - damemoter som trussel mot fuglelivet"

Foredrag ved Kolbjørn Skipnes kl. 13.00.

Sted: Muségata 16

Søndag 29. Finale i skolemesterskapet i mablis 2000 starter kl. 11.30

Sted: Norsk Hermetikkmuseum, Øvre Strandgate 88A

"Norsteam 2000. Stavanger - Lysefjord - Haugesund - Bergen"

Lysbildekåseri fra veteranbåtfestivalen ved Johannes Østvold kl. 13.00

Sted: Stavanger Sjøfartsmuseum, Nedre Strandgate 17&19

Norsk Barnemuseum i "Barnets århundre?" kl. 13.00

Aktiviteter for barn i samarbeid mellom Stavanger Museum og Norsk Barnemuseum.

Sted: Muségata 16

NOVEMBER

Søndag 5. Stavanger Sjøfartsmuseum kl. 13.00

Tema: "Dykking på dypt vann". Presentasjon ved Stolt Offshore

Sted: Nedre Strandgate 17&19

Aktivitetsdag på Hermetikkmuseet kl. 11.00 – 16.00.

Røyking av brisling og bytting av iddisar. Smaksprøver.

13.00: Sjeining av iddisar.

Sted: Øvre Strandgate 88A

Søndag 12. Familiedag på Stavanger Sjøfartsmuseum kl. 11.00 – 16.00

• Marinarkeologi i Rogaland ved Endre Elvestad

• Aktiviteter med knuter og tau ved Rogaland Husflidlag

Sted: Nedre Strandgate 17&19

Søndag 19. Stavanger Sjøfartsmuseum kl. 13.00

"Bilder fra havets bunn: Fra de norske korallrev, Svalbard og Høgsfjorden". Lysbildekåseri ved undervannsfotograf Erling Svensen.

Sted: Nedre Strandgate 17&19

Søndag 26. Stavanger Sjøfartsmuseum kl. 13.00

"Kvernsteinene som tok sjøveien". Lysbildekåseri av

marinarkeolog Arild Marøy Hansen ved Bergen Sjøfartsmuseum

Sted: Nedre Strandgate 17&19

DESEMBER

Søndag 3. Julemarked i Gamle Stavanger kl. 11.00 – 16.00

Julearrangement på Norsk Hermetikkmuseum

Søndag 10. Julearrangement på Stavanger Museum kl. 11.00 – 16.00.

Håbe mange jenter
melde seg på...

SKOLEMESTERSKAP MABLIS 2000

FOR HVEM? - Elever i 5. klasse

HVOR? - Norsk Hermetikkmuseum

NÅR? - Start søndag 1. oktober

Forkunnskap: Ingen

Informasjon: tel.: 51 84 27 00

Ny, spennende utstilling i
Muségt. 16
om barns oppvekst i
Stavanger gjennom hundre
år. Mange aktiviteter.

Barnets århundre?

C-POST

Ansvarlig redaktør: Ove Magnus Bore

Redaksjon: Tove K. Galta og Anne Berit Sæl

Avsender: Stavanger Museum
Muségata 16
4010 Stavanger

Tel.: 51 84 27 00

E- post: firmapost@stavanger.museum.no

Hjemmeside: www.stavanger.museum.no